

زاگرس اولین زادگاه گیاه و دام

پیش، کوههای زاگرس به عنوان یکی از اولین کانونهای گیاه و دام جهان بوده است. متأسفانه هزاران سال استفاده بی رویه انسان از منابع طبیعی منجر به نابودی بسیاری از بلوطهای بومی منطقه و جنگلهای سرو کوهی (اورس) شده گونه های بلوط ارتفاعات زاگرس را می پوشانند و درختان پسته و بادام وحشی خوزستان به خلیج فارس می ریزد. در مناطق کم ارتفاع تر دیده می شوند.

درخت داغداغان ، گردو و گلابی نیز در این منطقه اکولوژیکی پراکنده شده اند. تعدادی از رودخانه های بزرگ، از جمله کار فارس و دریای عمان می ریزند. آبشارهای زیبا، آبگیرها و دریاچه ها به زیبایی سیمای کوهستان افزوده است. حیوانات را گون، دز و کرخه از این منطقه سرچشمه گرفته و به خلیج

است و هر چیزی را که بیابد، زنده یا مرده به عنوان غذا استفاده می کند . کبک دری کمیاب که پرنده ای با رنگ روشن و نشانه های مشخص سفید است برای علاقمندان پرندگان مناظر بدیعی ایجاد نموده است. این پرنده که در زمین

نام زاگرس از نام مهاجران هند و اروپایی و ایرانی که زمانی در این منطقه از سواحل دریاچه "وان" تا ساحل "مکران" ساکن بوده و زاگارتی/ساگارتی (Zagarthians/Sagarthians)

باستانی محسوب می شوند. در گذشته این رشته کوه به نام کوهستان پهل و پاطاق نامیده می شد. در زمان باستان، دشت خوزستان که شوش نامیده می شد و کوههای اطراف تا جنوب شرقی که به انشان معروف بودند، دو استان سرزمین باستانی "ایلام" را که از آن با نام سرزمین خدایان یاد می شود، تشکیل می دادند. رشته کوههای زاگرس که بین قزوین (غرب ایران) و همدان (اکباتان باستان که پایتخت مادها بوده است) قرار دارند، در گذشته دشتهای آبرفتی آشور و بابل را از یکدیگر جدا می کردند. باستان شناسان تخمین می زنند که از ۱۰۰۰۰ سال در مناطق دور افتاده این اکوسیستم، جمعیتهایی از پستانداران مانند: کل و بز، قوچ و میش، خرس های قهوه ای و گربه های وحشی مختلف از جمله کاراکال، سیاه گوش، پلنگ و کفتار دیده می شوند. کفتار پر سرو صدا ترین حیوان این منطقه

ویژه نامه شماره ۲ پروژه آموزش و تنویر افکار عمومی در روستای گل سفید در شهرستان کیار پائیز ۱۳۸۸

به ارث می برند، بلکه در بسیاری از کشورهای در حال توسعه همچون ایران، حدود نیمی از جمعیت را تشکیل می دهند. علاوه بر این، کودکان در برابر اثرات تخریب محیط زیست، سخت آسیب پذیرند. آنان همچنین حامیان آگاه تفکر، درباره محیط زیست هستند. در روند مشارکت در فعالیتهای مربوط به محیط زیست و توسعه، توجه خاص به کودکان و منافع ایشان ضروری است تا بدین طریق پایداری آتی هر اقدامی برای بهبود محیط زیست تضمین شود. بهترین شیوه نهادینه کردن عادت های مثبت، آموزش است، آن هم آموزش این عادت ها از دوران کودکی. حفاظت از محیط زیست تنوع زیستی هم عادت است که باید از دوران کودکی به آنها آموزش داد. در این راستا پروژه حفاظت از تنوع زیستی در سیمای حفاظتی زاگرس مرکزی با همکاری اداره کل محیط زیست استان و تشکل زیست محیطی فوژان سبز در راستای اهداف آموزشی خود، برنامه های آموزش و تنویر افکار عمومی خود را در این منطقه اجرا می نماید. با توجه به اهمیت امر آموزش بالاخص در بین کودکان و نوجوانان تشکل زیست محیطی فوژان سبز در آموزشهای خود تاکید زیادی بر آموزش این گروه سنی نسبت به گروه بزرگسالان روستا داشتند. بنابراین تشکل فعالیت های خود را در چارچوب اهداف پروژه و با عنایت به تجربه حاصل از برنامه گذشته و نیاز سنجی بعمل آمده از مردم و همچنین با بهره گیری از نظرات مشاور عالی و فنی پروژه برنامه های خود را اجرا نمودند. دوره آموزشی تشکل در شش سفر صورت پذیرفت: که بیشتر به شکل کارگاهی و تحقیق میدانی انجام شد. دلایل انتخاب این شیوه آموزشی نیاز سنجی بعمل آمده، علاقه دانش آموزان به برنامه های کارگاهی و نتایج حاصل از برنامه های گذشته بود.

لانه دارد در مناطق مرتفع با صخره های پر شیب پوشیده از علف و بوته زندگی می کند. همچنین گاهی اوقات قادر خواهید بود در بالای سر خود بالهای بزرگ عقاب طلایی را در حال پرواز ببینید. مسلماً با توجه به جملات بالا تصور مثبت و زیبایی در ذهن انسان ایجاد شده است اما! آیا فکر می کنید این طبیعت همچنان زیبا و شاداب باقی مانده است؟ متأسفانه این سکه روی دیگری نیز دارد، تخریب، کشتار، آلودگی و... امروزه گله داری گوسفند، بز و گاو همچنان به عنوان مشاغل مهم باقی مانده اند و چوپانان به صورت فصلی بین چراگاههای مرتفع تابستانی و مناطق کم ارتفاع زمستانی حرکت می دهند. قوانین مالیاتها، نمی توانند مردم را مجبور به محترم شمردن محیط زیست کنند. مگر آنکه این احترام از طریق آموزش به آنها القا شود، امروزه محیط زیست در معرض تهدیدهای جدی است. که یکی از مهمترین آنها از دست رفتن تنوع زیستی (زی گونگی) و انواع آلودگیها می باشد که حدیث آن بس دراز است و تکراری، یاد آوری آنها نیز اگر با برنامه و پشتوانه عملی همراه نباشد، صرفاً از اهمیت و حساسیت آن می کاهد. و برماست که در پی یافتن علل این تهدیدها برآییم و برای کاستن یا محو هر یک از آنها دست به کار شویم. یکی از مقدمات رفع مشکلات زیست محیطی کشور، ارتقای فرهنگ عمومی در این زمینه است. این مهم خود در گام اول نیازمند آموزش مبانی محیط زیست در همه سطوح است. ما نیازمند آن هستیم که آگاهیهای زیست محیطی به صورت جزئی از معارف همگانی درآید. مشکلات آسیب های محیط زیست، نگرانی عمومی را سبب شود. در آن صورت است که نمود های آن به صورت اصلاح ساختار نظام قوانین، مدیریت و نظام آموزش کشور، اصلاح کاربری های مختلف زمین و منابع، استانداردها و ضوابط دقیق زیست محیطی در ارتباط با همه فعالیتهای در جهت توسعه پایدار و حفظ منابع طبیعی در خواهد آمد. در این میان، آموزش محیط زیست به کودکان، از اهمیت ویژه ای برخوردار است. چرا که کودکان نه تنها مسئولیت نگاهبانی از زمین را

کودکان مسئولیت نگاهبانی از زمین را

به ارث می برند

قصه - نمایش:

پخش فیلم

در برنامه اکران فیلم ، اهداف بر این استوار بود که عمده ترین مشکلات زیست محیطی منطقه را بشناسیم ، دانش آموزان را با وظایف خود در برابر محیط پیرامون و گونه های مختلف موجود در آن آشنا نماییم و با آثار تخریب گری های انسان در طبیعت و مضرات این فعالیت ها بر زندگی انسان آشنا کنیم

- با توجه به علاقه کودکان به قصه جهت ایجاد انگیزه برای حفظ محیط زندگی حیوانات ، احترام گذاشتن به طبیعت و حقوق و شناخت پرندگان منطقه زاگرس و آشنائی بچه ها با وظایفشان نسبت به محیط و ایجاد انگیزه در آنها حفظ اکوسیستم و تنوع زیستی محیط پیرامونشان برای پانزده نفر از دانش آموزان مقطع ابتدائی در جلسه اول آموزشگر برای گروه داستانی تعریف می کند سپس با توجه به موضوع داستان هر یک از دانش آموزان نقش یکی از حیوانات قصه را بر عهده گرفته و نقش آن را بازی می کنند. این برنامه در تمام سفر های تشکل مورد تمرین قرار گرفت و حاصل آن تهیه نمایشی با موضوع مشکل خرس کوچولو به مدت ۲۰ دقیقه می باشد.

با توجه به علاقه بچه ها به پخش فیلم ، در این بخش ، فیلم ترانه های زیست محیطی کودکان ساخته سازمان محیط زیست کشور برای مشاهده و آموزش دانش آموزان مورد استفاده قرار گرفت که در این برنامه آموزشگر به اختصار برای بچه ها توضیح داد که فیلم را ببینند و پس از آن نظروتحلیل خود را بیان دارند . پس از نمایش بخشی از فیلم ، آموزشگر در خصوص موضوع فیلم از شرکت کنندگان نظر سنجی نموده و پایان بحث نتیجه گیری با مشارکت شرکت کنندگان صورت گرفت.

ویژه نامه شماره ۲ پروژه آموزش و تنویر افکار عمومی در روستای گل سفید در شهرستان کیار پائیز ۱۳۸۸

کلاس صرفه جوئی با هدف آشنائی دانش آموزان با راه های کاهش مصرف انرژی، شناخت راه های درست استفاده از مواد آشنائی دانش آموزان با نتایج حاصل از استفاده نامطلوب انرژی برگزار گردید ؛ به این صورت که دو سری اشکال متضاد در اختیار شرکت کنندگان قرار داده شد، سپس هر یک از دانش آموزان در مرحله اول یک تصویر را با تصویر متضاد آن را ظرف مدت ۱۵ ثانیه انتخاب نموده و در ادامه دلیل انتخاب دو تصویر را عنوان می دارد ، سپس آموزشگر نظر دیگر دانش آموزان را در تکمیل یا رد توضیحات فرد می نمود و در پایان ضمن تکمیل نظر فراگیران ، راهکارهای مناسب هر موضوع را با مشارکت دانش آموزان بدست می آوردند .

نقاشی روی پارچه

می شود تصور خود در خصوص زندگی و محیط پیرامونشان را روی پارچه ترسیم کنند. سپس آموزشگر از هر شرکت کننده می خواست تا در مورد نقاشی خود توضیح دهد. حاصل این برنامه تهیه دفترچه پارچه ای با تعداد ۲۲ نقاشی بود

در این برنامه که در مسجد روستا برای بیست و یک نفر از دانش آموزان مقطع دبستان جهت ایجاد حساسیت در دانش آموزان نسبت به محیط زیست خودو احترام گذاشتن به طبیعت و حقوق جانوران برگزار شد ، پس از اینکه پارچه و ماژیک در اختیار دانش آموزان قرار داده شد از بچه ها خواسته

روزنامه دیواری

مقصود از اجرای این برنامه ایجاد شرایطی جهت یادگیری مطالب علمی همراه با استفاده از روشهای جدید تهیه کار دستی و بالا بردن قدرت تحلیل مسائل (در مقطع ابتدایی با به بحث گذاشتن مسائل انتخاب شده) بود. این برنامه برای سه مقطع راهنمایی پسرانه، مقطع راهنمایی و متوسطه دخترانه و مقطع ابتدایی تشکیل شد. به دلیل تحصیل اکثر دانش آموزان روستای گل سفید در روستای دوپلان گروه آموزشی ناچار به اجرای تعدادی از برنامه ها در آموزشگاه های روستای دوپلان گردید.

سپس مطالب انتخاب شده توسط اعضاء گروه برای همه دانش آموزان توضیح داده می شد و بصورت گروهی در آن مورد بحث و تبادل نظر صورت می گرفت و در پایان بر روی برگه های روزنامه دیواری نوشته و ثبت می گردید.

سرود محلی

شرح کوتاهی از فعالیت:

با توجه به علاقه دانش آموزان دختر مقطع متوسطه و راهنمایی به اجرای سرود، قطعه ای از آوازهای محلی بختیاری برای تمرین دانش آموزان انتخاب گردید که متن این قطعه موسیقی به زیبایی ها و مناظر دیدنی استان اشاره دارد.

موضوع روزنامه های دیواری در مدرسه راهنمایی شهید رجائی: آلودگی آب، حفاظت از حیوانات، اهمیت جنگل و زباله در شبانه روزی فاطمه زهرا: زباله، و آلودگی آنها، گرم شدن کره زمین و اهمیت خاک بود. موضوع روزنامه دیواری های دبستان: زمین سبز - فردای سبز، آب و اهمیت آن، جنگل = اکسیژن بود آموزش در این بخش با مقاطع دیگر کمی متفاوت بود مرحله اول به این شکل که دانش آموزان در هر آموزشگاه در گروه بندی شدند. سپس کتابها و منابعی در اختیار هر گروه قرار گرفته تا دو نفر از هر گروه به جمع آوری مطالب بپردازند و سه نفر دیگر با راهنمایی آموزگار طرح مورد نظر روزنامه دیواری را ترسیم نمایند.

فراخوان مسابقات نقاشی ، پژوهش ، مقاله نویسی و...

این برنامه با تقویت روحیه پژوهشگری و افزایش اطلاعات دانش آموزان روستا و ایجاد زمینه برای بیان دیدگاه های دانش آموزان از طریق خلق آثار فوق الذکر برگزار گردید

در این برنامه پس از تهیه فراخوان و اطلاع دانش آموزان از ایشان خواسته شد که درخصوص موارد زیر تا پایان آذر ماه آثار خود را تحویل گروه آموزشی نمایند :

نقش دانش آموزان در حفظ جنگل ، گرم شدن کره زمین ، صرفه جوئی در مصرف انرژی ، حفظ تنوع زیستی ، جنگل و اهمیت آن ، شناخت تنوع زیستی منطقه و راهکارهای حفظ آن و نقش دانش آموزان در کاهش زباله.

در این برنامه دانش آموزان از مسابقه نقاشی استقبال بسیار زیادی داشتند که تعداد ۴۸ نقاشی تحویل گردید.

جلسه با دبیران

جهت پایدار نمودن آموزش در منطقه و گسترش آموزه های زیست محیطی از دیدگاه های متفاوت علمی

آموزان اقدام نمایند. دبیر جغرافیا در برنامه های درسی خود بخصوص در مباحث مربوط به جنگل ، به نقش جنگل های منطقه ویژگی و اثرات آن بر زندگی مردم مطالبی را تهیه و در کلاس ارائه نماید. و جهت رعایت بهداشت در محیط مدرسه مقرر شد ۳ نفر از دانش آموزان بعنوان بهداشت یاران محیط وضعیت زباله و کاهش آلودگی آن در محیط مدرسه را کنترل نمایند.

جهت پایدار نمودن آموزش ۳ نفر از دانش آموزان بعنوان بهداشتیار مدرسه انتخاب شدند.

همه مواد دور ریختنی نیستند

این برنامه که جهت شناخت انواع زباله، توانائی استفاده مجدد از برخی زباله هها و ارائه راه حل هائی برای کاهش حجم زباله برگزار گردید در ابتدا فرمهای مربوط به تحقیق تفکیک زباله در اختیار ۲۰ نفر از فراگیران قرار گرفت تا هر کدام از دانش آموزان ضمن بررسی میدانی در چهار محل : مدرسه ، خانه ، کوچه و اطراف روستا گردشی داشته و نسبت به تکمیل فرم تفکیک زباله اقدام نمایند ،

سپس در کارگاه آموزشی نتایج حاصل از بررسی فرمهای تکمیل شده با مشارکت فراگیران مورد تحلیل و بررسی قرار گرفت. در این برنامه دانش آموزان طی تحقیق خود محلهای آلوده را شناسائی نمودند به ترتیب :

(۱) اطراف روستا (۲) کوچه (۳) خانه (۴) مدرسه.

برای پایدار نمودن آموزش و تقویت روحیه همکاری در بین دانش آموزان ۳ نفر از دانش آموزان بعنوان بهداشتیار مدرسه انتخاب شدند.

جلسه با حضور تعدادی از دبیران آموزشگاه شبانه روزی فاطمه زهرا تشکیل گردید. نتیجه مباحث جلسه این شد که دبیر الهیات و معارف اسلامی طی طرحی تا ۱۵ اسفندماه به ارائه آموزه ها و رهنمودهای دین اسلام در خصوص حفظ محیط زیست (احادیث و روایات مربوطه) در کلاس های درس دانش

همکاری با کانون شهرستان کیار

جهت پایدار نمودن آموزش مسائل حفظ تنوع زیستی و محیط زیست در روستا و ایجاد ارتباط بین مراکز فرهنگی شهرستان و دانش آموزان روستا با مسئول کانون پرورش فکری شهر شلمزار (خانم بادی) جلسه ای تشکیل شد و تبیین اهداف مقرر شد با توجه به اینکه برنامه کاری مرکز تا پایان سال تنظیم و تثبیت گردیده، دانش آموزان روستای گل سفید از فصل بهار با موافقت مدیر استان تحت پوشش برنامه های آموزشی این مرکز قرار گیرند.

آموزش بزرگسالان

آموزش بزرگسالان برای رسیدن به اهدافی همچون، آشنائی با انواع اع زباله، شناخت اثرات پخش شدن زباله در محیط، تلاش در جهت یافتن راهکارهای مناسب برای دفع صحیح زباله و ایجاد روحیه مشارکت جهت رفع مشکل زباله با همکاری اهالی مد نظر بود.

زن و بهداشت محیط

با توجه به اینکه یکی از مهمترین مشکلات روستا وجود زباله های محیط روستا شناسائی شدو با نظر به نقش زن در حفظ بهداشت محیط جهت شناخت عوامل تهدید کننده محیط زیست، ارائه راهکارهایی با مشارکت اهالی در حفظ تنوع زیستی منطقه ارائه راهکارهایی با مشارکت اهالی در حفظ تنوع زیستی منطقه کارگاه آموزشی با همکاری بهداشت یاران روستا تشکیل شد.

این برنامه در محل منزل خانم خلیلیان یکی از بهداشتیاریان روستا تشکیل شد. در ابتدا نکاتی پیرامون انواع زباله توسط آموزشگر مطرح شد. سپس با مشارکت حاضران اثرات پخش زباله و عدم رعایت موارد بهداشتی شناسائی گردیدند. در ادامه آموزشگر با اشاره به لزوم همکاری مردم در حفظ بهداشت محیط به بحث و تبادل نظر در خصوص راهکارهای دفع صحیح زباله در روستا پرداختند.

افتتاح کتابخانه

با توجه به مذاکرات صورت گرفته در برنامه قبل جهت راه اندازی کتابخانه روستا آقای منصور حیدری بعنوان مسئول کتابخانه به کانون پرورش فکری کودک و نوجوان معرفی شده بود ایشان توسط مسئول کتابخانه های روستائی طی نشستی با وظایف خود آشنا گردیدند آقای صفیری مدیریت محترم مرکز کانون پرورش فکری کودک و نوجوان استان تعداد ۸۹۵ جلد کتاب جهت افتتاح کتابخانه روستا به اهالی اهدا نمودند.

شناسائی چهره های زیست محیطی روستا

جهت تقویت روحیه فداکاری بین اهالی در زمینه حفظ محیط زیست و تنوع زیستی منطقه با مشورت شورای روستا و تحقیقات بعمل آمده از معتمدین روستا آقایان: امیدوار کریم پور، نجف کریم پور و سیف الله حسینی بعنوان چهره های زیست محیطی روستا انتخاب گردیدند. آقای نجف کریم پور که ۱۵ سال جنگلیان منطقه بوده به دلیل درگیری با تولید کنندگان زغال چندین بار مورد ضرب و شتم متخلفین قرار گرفته است ایشان در مورد چگونگی کنار گیری نمودن از شغلش چنین می گوید:

((در سال ۱۳۷۰ درروستای دورک به شدت با تخریب کنندگان جنگل درگیر شده بودم و به دلیل طراحی قبلی مسئله غافلگیر شده ودر زمان درگیری دچار ضربه مغزی شدم که بعد از ۱۴ روز در بیمارستان اصفهان به هوش آمدم ولی تا ۶ ماه حافظه خود را از دست دادم و بعد از این واقعه نتوانستم به شرایط سابق برگردم لذا در سال ۱۳۷۳ از اداره منابع طبیعی بازخرید نموده و به ناچارشغل جنگلیانی را کنار گذاشتم.))

همراهان

با سپاس از همه تلاشهای بی دریغ تان

- ❖ جناب آقای دکتر فرحت مدیر پروژه حفاظت از تنوع زیستی در سیمای حفاظتی زاگرس مرکزی
- ❖ سرکار خانم ویدا منتخب ، کارشناس مسئول روابط عمومی پروژه حفاظت از تنوع زیستی در سیمای حفاظتی زاگرس مرکزی
- ❖ جناب آقای مهندس جزی مشاور ملی پروژه حفاظت از تنوع زیستی در سیمای حفاظتی زاگرس مرکزی
- ❖ جناب آقای دکتر مودودی سرپرست دفتر منطقه ای حفاظت از تنوع زیستی در سیمای حفاظتی زاگرس مرکزی و کلیه همکاران ایشان
- ❖ جناب آقای شیوندی مدیر محترم اداره کل محیط زیست و کلیه همکاران محترم ایشان
- ❖ جناب آقای سفیری مدیر کانون پرورش فکری کودک ونوجوان استان
- ❖ ریاست محترم اداره آموزش و پرورش عشایر استان و همکاران محترم ایشان
- ❖ ریاست محترم اداره آموزش و پرورش شهرستان کیار و همکاران محترم ایشان
- ❖ اعضای محترم شورای روستای گل سفید
- ❖ سرکار خانم سلیمی مدیر مدرسه شبانه روزی دوپلان
- ❖ جناب آقای ریئسی مدیر مدرسه راهنمایی دوپلان
- ❖ جناب آقای خلیلی مدیر دبستان گل سفید
- ❖ مسئول محترم کانون پرورش فکری کودک و نوجوان شهرستان کیار و همکاران محترم ایشان

تیم اجرایی پروژه:

شهرام جوان بخت	لیلا توکلی
لیلا دیدار	فاطمه محمودی
نرگس بی غم	مصتوره چمران
سمیه سرداری	نسرین فرهادی
معصومه توکلی	افسانه گل محمدی
سیما همتیان	فاطمه کیوانی
معصومه احمدی	فیروزه قانی

پروژه حفاظت از تنوع زیستی در سیمای حفاظتی زاگرس مرکزی

دفتر مرکزی :

نشانی : تهران ، ضلع شمالی بزرگراه حکیم ، بین شیخ فضل الله و یادگار امام ، پارک پردیسان ، سازمان حفاظت محیط زیست

، معاونت طبیعی و تنوع زیستی

تلفن / فکس: ۰۲۱-۸۸۲۴۴۵۸۳

وب سایت: www.cbcz.ir

پست الکترونیک: info@cbcz.ir

تشکل زیست محیطی فوژان سبز در سال ۱۳۸۱ با مجوز از وزارت کشور و شماره ثبت ۱۷۲ فعالیت خود را آغاز نمود .

آدرس: شهرکرد- هفشجان- خیابان شهید رجائی- کوچه ۶ پلاک ۱۱

تلفن: ۰۹۱۳۳۸۱۱۲۴۶، ۰۹۱۳۱۸۴۴۹۸۹

ندای زاگرس

ویژه نامه شماره ۲ پروژه آموزش و تنویر افکار عمومی در روستای گل سفید در شهرستان کیار پائیز ۱۳۸۸

ندای زاگرس

ویژه نامه شماره ۲ پروژه آموزش و تنویر افکار عمومی در روستای گل سفید در شهرستان کیار پائیز ۱۳۸۸

ندای زاگرس

ویژه نامه شماره ۲ پروژه آموزش و تنویر افکار عمومی در روستای گل سفید در شهرستان کیار پائیز ۱۳۸۸